

ŠPÍNA, BAHNO, VEČER TMA

23.1.2003

Většina z nás má podezření, a někteří přímo předsudek, že politici se chovají jako slušní lidé jen do chvíle, dokud nedosáhnou na moc. Že ale mezi nimi existují hazardéři, kteří jednájí bez velkých skrupulí ještě před tím, než mají místo jisté, může být přece jen trochu překvapení. Poslyšte tedy historku o tom, jak důvěřivý fotograf zkřížil cestu otrlým politickým harcovníkům a o velké peníze při tom přišel.

Nezávislí bylo politické seskupení usilující o zastoupení na radnici Prahy 8 v podzimních komunálních volbách. Je volnou součástí celorepublikového politického hnutí Nezávislí (NEZ) se sídlem v Brně. Jedním z jeho tří klíčových lidí byl Václav Musílek, bývalý starosta Prahy 8 a ještě bývalejší mluvčí Václava Klause. Kdysi novinář, který byl po konfliktech se svými kolegy z ODS na Praze 8 koncem roku 2000 z funkce starosty odvolán. Velká opozice se na Praze 8 rozvinula i proti tehdejší místostarostce a partnerce Musílka Terezii Holovské. Ta tehdy také z radnice odešla. Oni dva jsou protagonisty příběhu. Dalším aktérem je fotograf Pavel Hořejší. Ten do doby, než vzal práci pro Nezávislé na Praze 8, často stvrzoval uzavření zakázky pouhým podáním ruky. Pracuje pro české časopisy (včetně Reflexu) a často pro anglosaské a německé agentury. Ty, se kterými se domluví, i ústně, platí. Jiný kraj, jiný mrav. Zakázku na fotografie pro předvolební kampaň Nezávislých domluvil s Hořejším novinář a spisovatel Jiří Macků, jeden z volebních kandidátů. Ten také byl u první schůzky s manažerkou seskupení Holovskou a s Musílkem. " Ukázky mé práce si moc neprohlíželi. Cena - pět tisíc pět set korun za osmihodinový pracovní den plus náklady na materiál plus tisíc korun za zveřejnění fotky - se jim zdála dobrá a kývli na to hned. Klienti obvykle zkoušejí aspoň trochu smlouvat, trochu mě to zarazilo," popisuje Pavel Hořejší svůj první kontakt s klientem. Podle první verze Václava Musílka, kterou mi řekl do telefonu, Macků na schůzce nebyl; druhá verze zněla, že tedy ano, byl, ale že o ceně se nemluvilo. Co se na schůzce vlastně domlouvalo, když ne co a za kolik? Šlo o fotky do volebních novin. Ve výsledné podobě tiskovina formátu nedělního Blesku. Jeho základní komponenty: fotky kandidátů, volební prohlášení, sliby, útoky proti ODS na Praze 8, vůči které se Nezávislí v čele s Musílkem vymezovali.

NEPRŮHLEDNÁ ROZHODOVÁNÍ

"Můžu potvrdit, že se o ceně mluvilo tak, jak říká pan Hořejší," říká Macků a dodává: "Bohužel, z jeho strany bylo naivní, že si nenechal vystavit pořádnou písemnou objednávku." Bylo, jak se dál uvidí. Dohoda zněla, že dvaatřicet lidí z kandidátky se bude fotit ve dvou dnech kolem 10. října na vybraném místě. Po prvním dni práce pan Hořejší přece jen o objednávku požádal: "Napsala mi ji před mýma očima paní Holovská." Papírek vytržený z bloku, na kterém rukou stojí, že objednávka se vztahuje na dva pracovní dny po pěti tisících pěti stech korunách plus náklady. O dalších položkách ani slovo. Razítko JUDr. Václav Musílek. "Řekli mi, že jde o jakousi provizorní záruku, neboť definitivní objednavatel bude firma - sponzor." Proč pan Hořejší netrval na podrobnějším vyčíslení jednotlivých položek, a hlavně autorského honoráře za otištění fotek? "Nevím, asi jsem nechtěl vypadat podezřívavě, a tak jsem to nijak nezpochybnil. Mezitím mě paní Holovská ústně pobídla, abych pracoval dále." Všichni se totiž na focení nedostavili, a tak bylo rozhodnuto, že ty zbývající Hořejší objedne: ze dvou dnů byly najednou čtyři. Že si Musílek nad cenou - a zřejmě tedy ani nad tím, jak ji uhradí - moc hlavu nelámá, potvrzuje Macků: "Při prvním prohlížení fotek v hospodě Kozlovna v

Čimicích jsem jednu chvíli byl sám s Musílkem. Fotky byly rozložené na kulečnickovém stole. Pamatuji si, jak si pochvaloval jejich kvalitu a jak to levně pořídil - jednu za tisícovku. Řekl jsem mu: Tak to není, autorská práva se vztahují na každé otištění. Mávl rukou a řekl, že víc nezaplátí." Nezaplátí ani to. Nezaplátí zatím nic. Že by někdy něco podobného od pana Macků slyšel, Václav Musílek odmítá: "Pan Macků je blázen. Byl to kamarád a hodně jsem toho pro něj udělal, bohužel, dobré skutky se zřejmě nevyplácejí." Současně s objednávkou Pavel Hořejší požádal i o zálohu: nejdřív o třicet tisíc, pak, když si spočítal, kolik už má jen v nákladech peněz, o padesát. "Když byla práce hotová a už ode mě nic nepotřebovali, jako by se po nich slehla zem. Na desítky mých telefonátů paní Holovská nereagovala," říká Hořejší a ukazuje mi esemesky, jež mu nakonec od Holovské přece jen přišly a které si v neblahé předtuše uložil. Dr. Holovská - takto se v nich podepisuje - Hořejšímu 26. října ve 14.57 hod. sdělila, že je pracovní velmi vytížená (a implicitně tedy že Hořejšího problémy nemá čas řešit): "Na situaci se nic nezmenilo, napr. včera jsem strávila 23 hodin non stop s novinami." Čtvrtého listopadu ve 23.33 konečně slovo muže: "Pane Horejsi, zítra se vám ozvu, abychom si sjednali schuzku a dali vse do poradku. Dr. Holovska." Co vlastně měli dávat do pořádku, když teď paní Holovská tvrdí, že s celou věcí nemá nic společného, že jen naháněla lidi na focení a nikdy nic s Hořejším nesjednávala?

VYČÍSLENÍ OTRLOSTI

Jen náklady za materiál, cestovné, telefony víc než pětadvacet tisíc. Čtyři dny práce dalších dvaadvacet. Autorské honoráře za otištění více než sta fotek více než sto tisíc... V novinářské branži podle Hořejšího běžná cena: "Cena, kterou mi běžně platí média. Politická kampaň je PR - tam jsou ceny ještě vyšší. Žádná agentura by jim to levněji neudělala." Co nabídl Musílek s Holovskou po dlouhém handrkování jako odměnu? Jedenáct tisíc vyčíslených na onom zmíněném papírku. Hořejší: "Mně osobně neslíbili nic, ale vzkázali mi to přes jednu novinářku, kterou jsem na ně poslal." "O nákladech můžeme s panem Hořejším ještě diskutovat," říká do telefonu Musílek mně. "Ale diskutovat. Mně třeba připadá nesmyslné vyplýtvat tolik filmů. A pracovní den má pro mě dvacet čtyři hodiny a ty tam pan Hořejší určitě nestrávil." Konečnou fakturu na 173 245,80 koruny s podrobně rozepsanými položkami Pavel Hořejší vystavil 4. listopadu s desetidenní lhůtou splatnosti. Předal ji paní Holovské: "Sešli jsme se v jednom baru, vše se zdálo být na dobré cestě, objednala pití, společně jsme fakturu probrali řádek po řádku; neměla žádné námitky," říká Hořejší. "Pak jsem ji ale za pár dní volal, a to mi řekla, že ji faktura šokovala, a chtěla po mně, abych jí faxem zaslal tu objednávku. Tenkrát si asi neudělali kopii. Pan Musílek je právník, tak si myslím, že na to začali hledět čistě z hlediska zákona, co je prokazatelné a co ne." Volám paní Holovské. "Nejsem objednavatel, nemám s tím nic společného, obraťte se na toho, kdo je podepsaný na objednávce. Nic o té věci nevím." Objednavatelem je pan Musílek. Ptám se opakovaně, zda se mám obrátit na pana Musílka. Nepřítaká. "Všude špína, bahno, večer tma," tlumočí volební noviny rozhořčení Nezávislých nad pozáplavovou situací v Karlíně. A mě napadá, co takhle nahlédnout taky do vlastních duší: třeba bychom tam našli podobnou scénérii. Ale ctíme pravidlo, že je třeba rozlišovat, neházet všechny do jednoho pytle a nekrmit jen lidskou skepsi. Volám ing. Milanu Radovi, kromě Václava Musílka a fotbalisty Ladislava Vízka, jednomu z volební trojky nejsilnějších koní na kandidátce. Kadence hlasu slušného člověka. Shrnutí dlouhého telefonátu - Radova slova: "Nedostát slovním závazkům a odvolávat se jen na to, co bylo podepsáno, pokud to pan Musílek udělal, je špatné, souhlasím s vámi. Kdo nedodržuje slovo, byť i nepsané, časem klesá, to je vidět na výměně lidí u moci. Pan Macků i pan Hořejší mi připadali jako slušní lidé a můžu si představit, že bych se s nimi i nadále stýkal. S panem Musílkem nejsem v kontaktu," říká, když se ho ptám na jednotlivé účastníky. "Mám velkou starost, aby celá kauza nevrhla špatné světlo na působení Nezávislých v komunální politice." Mezi nezávislými kandidáty v Praze 8 bylo určitě víc slušných lidí, kteří chtěli udělat něco dobrého pro svou čtvrť, a proto nesli svou kůži do

voleb. Problém podobně sestavovaných kandidátek, za nimiž nestojí stálý politický subjekt, je v tom, že se na nich můžete velmi snadno ocitnout s někým, za jehož činy se pak stydíte. Ale nemáte prakticky žádnou možnost chování takového člověka kontrolovat a ovlivnit. A těžko se pak tvářit, že jste spolu neviseli bok po boku na jednom volebním plakátu. h

* Z Nezávislých se nakonec do zastupitelstva dostali čtyři lidé, z lídrů pouze Václav Musílek (pravý krajní ze svaté trojice). Ten před vánoci z radnice odešel s odůvodněním, že nezávislí kandidáti nemají žádnou moc její chod ovlivnit.